

مطالعه تطبیقی الگوهای طراحی و عملکردهای فضایی مسجد النبی در مدینه و مساجد معاصر ایران (تقابل تفکر سنتی و پایه ای با تفکر مدرن و معاصر)

وحید جودی^{۱*}، دکتر سید باقر حسینی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آیت الله آملی، آمل، ایران

Vahid.joudi@outlook.com

۲- دکتری تخصصی معماری، دانشیار دانشگاه علم و صنعت، دانشکده معماری و شهرسازی، تهران، ایران

چکیده

سالیانه در کشور های مسلمان و غیر مسلمان عبادتگاه ها ی مختلفی ساخته می شود که یکی از مهمترین و پر ازدحام ترین آنها مساجد می باشند. مساجد از بدو پیدایش دین اسلام تا کنون مرکز گردهمایی و یگانه پرستی و محل انجام فریضه نماز توسط مسلمین بوده است. با گذشت سال ها از تاسیس اولین مرکز عبادت مسلمین تا به امروز، بشر چه از لحاظ تکنولوژی ساخت و چه از لحاظ علوم مختلف روانشناسی و نیز فرهنگی پیشرفت های چشم گیر و فراوانی داشته است که این باعث گسترش دامنه پیشرفت معماری شده است و نهایتاً باعث ایجاد تحولات گسترده ای در معماری مسجد شده است. این مقاله سعی دارد با استفاده از روش کتابخانه ای و با استفاده از اسناد و مدارک موجود و نیز مقایسه تطبیقی نمونه های موجود ابتدا به بررسی معماری مسجد النبی به عنوان اصول اولیه طراحی مسجد بپردازد که توسط خود حضرت محمد(ص) ساخته شده است بپردازد و سپس الگوهای شکل گیری و مبانی نظری آن را با معماری مساجد معاصر ایران مقایسه کند و نیز تغییرات وارد شده در معماری مساجد ایرانی در دوران معاصر را بررسی کند و در پایان به این جمع بندی و نتیجه برسد که در طول ۱۴۰۰ سال از ساخت اولین مسجد، تا کنون، تغییرات بسیاری در معماری مساجد معاصر ایران هم در پلان و هم حجم اصلی شکل گرفته و منطبق با معماری مدرن شده است.

کلمات کلیدی: الگوی های طراحی مساجد، مسجد النبی، مساجد معاصر، عبادتگاه

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته معماری وحید جودی با عنوان طراحی مسجد کاوسیة تهران، بازنشاسی اصول و مبانی نظری اولیه طراحی مسجد و خوانش مدرن آن (با نگرش شکلی) است. (گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد آیت الله آملی، آمل، ایران)